

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 16 december 2025

betreft Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

ons kenmerk 179212

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 4 november 2025¹ met uw reactie op de nadere vragen over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf. De leden van de fractie van de **PvdD**, met aansluiting van het lid van de fractie-Visseren-Hamakers, hebben naar aanleiding hiervan een aantal vervolgvragen en opmerkingen. U wordt vriendelijk verzocht de subvragen afzonderlijk te beantwoorden.

In artikel 19 van de Habitatrichtlijn is bepaald: *“Wijzigingen die nodig zijn om bijlage IV van deze richtlijn aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang aan te passen, worden op voorstel van de Commissie met eenparigheid van stemmen door de Raad vastgesteld.”.*

Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat u van oordeel bent dat artikel 19 van de Habitatrichtlijn onverbindend zou zijn. Hierover hebben deze leden de volgende vragen.

Vraag 1

Uit welk voorschrift van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) leidt u af dat het verboden zou zijn om via een gewone wetgevingsprocedure als bedoeld in artikel 289 VWEU een voorschrift vast te stellen inhoudende dat een wijziging van een bijlage bij een richtlijn slechts met eenparigheid van stemmen kan worden vastgesteld?

Vraag 2

Bent u het met deze leden eens dat als zo’n verbod niet uit het VWEU voortvloeit, de totstandkoming van het verdrag van Lissabon niet van rechtswege meebrengt dat artikel 19 van de Habitatrichtlijn onverbindend zou zijn? Wel zou dan met een gewone meerderheid artikel 19 kunnen worden gewijzigd in die zin dat de eis van eenparigheid zou worden ingetrokken. Zolang die wijziging niet heeft plaatsgevonden, geldt de in artikel 19 vereiste eenparigheid.

¹ Kamerstukken I 2025/26, 33576, AP.

datum 16 december 2025

ons kenmerk 179212

blad 2

Vraag 3

Nu uit het Verdrag van Lissabon voortvloeit dat wetgeving bij meerderheid van stemmen wordt vastgesteld en aangenomen dat daarmee de in artikel 19 van de Habitatrichtlijn opgenomen eis van eenparigheid onverbindend zou moeten worden geoordeeld, waarom zou dan ook het vereiste van in verband met technische en wetenschappelijke vooruitgang gebleken noodzaak van de wijziging van de bijlage onverbindend zijn?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **uiterlijk 20 januari 2026**.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit